

بررسی روانشناسی آمیختگی رنگ و نور در بازشوهای خانه طباطبایی های کاشان

مریم عنابی^{1*}، پریمه برزین²، مطهره عنابستانی³، سیامک سهرابی⁴

1. دانشجوی کاردانی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، آموزشکده سما واحد شریعتی تهران
annabimarya@yahoo.com
2. دانشجوی کاردانی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، آموزشکده سما واحد شریعتی تهران
3. دانشجوی کاردانی معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، آموزشکده سما واحد شریعتی تهران
4. مدرس مدعو معماری، دانشگاه آزاد اسلامی، آموزشکده سما واحد شریعتی تهران،
seamak_sohrabi@yahoo.com

چکیده

در تاریخ ایران زمین به رغم اوج و حضیضهای قدرت حاکم در ادوار مختلف، هنر معماری همواره پیوستگی منحصر به فردی داشته و پیشینه مشعشع آن همواره برای هر ایرانی مایه فخر و مباهات بوده است. هنر معماری در این مرزوبوم به عنوان تبلوری از مشی زندگی مردمان هم عصر خود، جمیعی از هنرها را در خود به منصف ظهور گذاشته و از این حیث هر شخص اهل قریحه‌ای با ورود و نظاره یک بنای معماری مسحور این ویژگی‌ها شده و به قدر وسع قلم به توصیف آن می‌گمارد. توجه به روانشناسی انسان در خانه‌های ایرانی با هدف تحقق آرامش همواره از اسلاف به اخلاف منتقل شده است. از عوامل مهم و تاثیرگذار در ارتقای جایگاه هنر معماری و تحقق آرامش در تاریخ معماری ایران رنگ و نور بوده و مهران ایرانی با جهد و استعداد سرشار خالق بناهایی بوده که این دو عامل مهم به خوبی در آن متجلی شده اند. کیفیتی که متاسفانه در بناهای امروزی این مرزوبوم کمتر مشاهده می‌شود. خانه طباطبایی‌ها واقع در کاشان متعلق به دوران قاجار نمونه ای از تعداد عدیده بناهای ساخته شده با نمود معماری سنتی در ایران است. بازشوهای با آمیختگی رنگ و نور زیبایی دوجندانی به این خانه اعطاء نموده بطوریکه شخص بازدید کننده از نظر التذاذ باصره منتفع می‌شود و با توجه به ارتباط دیده و دل از نظر روانشناسی نیز تاثیرات آن مشهود است. این مقاله داده‌ها را با مطالعات کتابخانه‌ای، میدانی گردآوری و با روش توصیفی - تحلیلی بررسی می‌کند و درصدد است با ماحصل نتایج، توجه معمار امروزی را به استفاده از آن در خلق معماری جلب نماید و زمینه لازم جهت بهره‌وری روانشناسی برای ساکنین این بناها فراهم گردد.

واژه‌های کلیدی: نور، رنگ، روانشناسی، بازشو، خانه طباطبایی‌ها

1- مقدمه

قبل از شروع دنیای صنعتی و به اصطلاح زندگی ماشینی، تن و جان انسان، در محوریت طراحی بناهای معماری و شهرسازی ایران متجلی بوده است [1]. معماری سنتی در ایران پیوسته تحت تاثیر عوامل اقلیمی بوده و نور خورشید را می‌توان یکی از موثرترین عوامل اقلیمی تاثیرگذار بر بافت شهر و شکل‌گیری ابنیه سنتی به حساب آورد که با توجه به موقعیت و شدت تابش در اقلیم های چهارگانه ایران، سبب سازمان دهی فضایی و راهکارهای مناسب برای کنترل و هدایت نور